

Kultur- og likestillingsdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår referanse: 23/04683-2
Arkivkode: ---
Saksbehandler: Lene Karin Wiberg
Deres referanse: 23/5586-1
Dato: 20.03.2024

Høringssvar fra KS om endringer i åndsverkloven mv. - gjennomføring av digitalmarkedsdirektivet (EU) 2019/790 og nett- og videresendingsdirektivet (EU) 2019/789

KS viser til invitasjon til å gi innspill til høringen om endringer i åndsverkloven m.v.

I lys av den teknologiske utviklingen, herunder den nylige utbredelsen av språkmodeller, anerkjenner vi at det er krevende å overskue teknologiutbredelsens konsekvenser for ulike interessenter. KS vil i kontekst av denne høringen fremheve behovet for å sikre gode rammebetingelser for kommunalt ansatte og brukere av kommunale tjenester, spesielt knyttet til undervisning, kulturutøvelse, kulturarv, formidling og bibliotekstjenester. Samtidig vil vi løfte frem betydningen av å sikre en bærekraftig kultursektor, blant annet gjennom gode rammebetingelser for produksjon og utøvelse av kunst og kultur. KS imøteser derfor at direktivene gjennomføres og norsk lovverk fornyes på en måte som ivaretar denne balansen og samtidig er rustet for den digitale utviklingen.

KS vil understreke behovet for mer digitaliseringsvennlige regelverk. Vårt generelle inntrykk er at departementets forslag fremstår balanserte og godt begrunnet.

Tekst- og datautvinning

KS er fornøyd med at vi nå får en tydeliggjøring av rettigheter og begrensninger knyttet til tekst- og datautvinning. For å fasilitere den praktiske gjennomføringen, håper vi disse reglene vil følges av ytterligere presiseringer. Dette kan ta form av veiledninger, for eksempel for hvordan opphavere bør reservere seg i praksis. Det vil da bli enklere for alle parter å forstå hvordan man lovlig kan bruke ulike kilder til tekst- og datautvinning, både for forskning og andre formål. KS mener det er viktig å tilrettelegge for tekst- og datautvinning av norsk materiale for å kunne utvikle gode digitale tjenester basert på vårt eget språk og kultur.

KS støtter videre departementets vurderinger i at avgrensingsreglene også må gjelde forberedende prosesser for muliggjøring av tekst- og datautvinning, eksempelvis digitalisering av analogt materiale.

Bruk av verk i undervisningsvirksomhet

KS mener det er viktig å få tydeliggjort rammene for bruk av verk i undervisningsvirksomhet og støtter departementets forslag om å dele opp § 43.

Vi støtter også videreføring av den såkalte klasseromsregelen i § 43 fjerde ledd. For utdanningsvirksomhetene er det viktig å få avklart så langt som mulig hvilke rammer som gjelder for anvendelse av dette unntaket. Trykte læremidler har fortsatt en sentral plass i norsk skole. Samtidig har utbredelsen av digitale læremidler og andre lisensbaserte læringsressurser vært økende de siste årene. Viktigheten av kildekritikk og å kunne orientere seg i mangfoldet av materiale som finnes, får stadig mer fokus. De kollektive avtalelisensene har fortsatt en viktig funksjon i å gi tilgang til et mangfold av ressurser, men er ikke tilstrekkelige. Det er viktig at lærere og elever har mulighet til å gjøre seg kjent med, utforske og sammenligne ulike kilder og ressurser – også på det åpne nettet. Videreføring av fribruksbestemmelsen, herunder klasseromsregelen er et viktig supplement til etablerte lisenser for å understøtte en slik utforskende pedagogisk tilnærming og fleksibelt læringsarbeid i skolen, slik dagens samfunn krever. Det vil minimere unødvendig byråkrati knyttet til åndsverksavklaringer, som ellers kan bli en barriere for god læring i klasseundervisning.

KS vil også støtte avklaringen om at klasseromsregelen oppdateres i tråd med behovene og realitetene man i dag opplever i undervisningssammenheng. Særlig er det viktig å få tydeliggjort at regelen gjelder undervisning av en klasse også på andre fysiske læringsarenaer enn klasserommet, så vel som digitalt, for eksempel ved fjernundervisning og annen digital overføring.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Planleggingen og gjennomføringen av direktivet bør ikke gi økt administrativ byrde for allerede sterkt pressede kommuner og fylkeskommuner, uten at dette tilrettelegges og kompenseres for. KS vil minne om at kommunal sektor må kompenseres for eventuelle merkostnader som skulle oppstå i forbindelse med lovendringene. Hvis ikke vil det kunne gå ut over andre lovpålagte oppgaver.

Det er videre viktig at regelverket ikke bidrar til mer byråkrati og rapportering, men benytter seg av metoder som heller kan forenkle forvaltningen.

KS stiller seg åpen for dialog i den videre behandlingen av lovarbeidet.

Med hilsen

Kristin Weidemann Wieland
Områdedirektør
Forskning, innovasjon og digitalisering

Asbjørn Finstad
Avdelingsdirektør
Strategisk IKT og digitalisering

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur